

Blatěnka tmavá (*Stagnicola corvus*) v domácích podmínkách

Dříve nebo později se mnohý akvarista či přítel pokojové vody setká s problémem zelené řasy na sklech akvária. Podle různých rad se jej, mimo mechanického drhnutí, možno zbavit nasazením řasožravých živočichů. Jakými jsou například různě zbarvení měkkýši: ampulárie (*Ampullaria australis*), obyčejní

Blatěnka tmavá (*Stagnicola corvus*)

Helisoma trivolvis, nebo rybky, krunýřovci-řasožrouti rodu *Ancistrus*. Kdysi dávno mně na zelený povlak na sklech stačili zmiňovaní okružákovití, např. *Helisoma trivolvis*. Jenže asi se něco posunulo a jejich výkonnost klesla. Výrazně.

Až teprve nedávno, zachvácen touhou pozorovat v domácích podmínkách činnost měkkýše blatěnky tmavé (*Stagnicola corvus*), jsem si z Třeboňska přivezl jednoho jedince. Obzvláště vyvinutého, s krásnou, kladívkovanou ulitou a velmi čiperného. Toho jsem nasadil do malého skleněného akvária se stěnami potaženými řasou a

v prostoru s chomáčky „žabího“ vlasu.

Po několika dnech jsem byl překvapen. Šnek se vydal na pucování stěn. Neúnavně strouhal svou zubatou radulou sklo. A tak se stalo, že po týdnu působení v nádrži jsou skla čistá. Bez zelenavých flíčků. Po tomto počínu přišla na řadu řasa. Na ní se měkkýš popásá, vznáší se lehounce nad porostem a ostrouhává. Radost pohledět.

Ostatně literatura současná i ta starší blatěnku uvádí jako měkkýše rostlinožravého nebo přebírajícího detrit.

Občas jsem jej zahlédl, jak ryje hlavovou částí v drobném kamení, písku a hledá potravu i tam. Zdá se čilý, spokojený s dostatkem živin, které jsem mu přikrášlil několika polozetlelymi rostlinami z jednoho čistějšího rybníčku. A posléze stolístkem z Otavy od Přeborovic. Zajímavé se mně jeví soužití tohoto měkkýše s jiným druhem, levatkou ostrou (*Physella acuta*). Ta je šnekem též nepokojným, který po nasazení blatěnky tmavé do akvária v brzké chvíli osídlil povrch její ulity a nechal se vozit. Časem toto laciné posouvání po akváriu ubralo na intenzitě. Malinké levatky se však takto přesouvaly nadále rády.

Jinou zajímavostí bylo nevídané míjení kokonu s vajíčky levatky, který by pro ni jistě představoval snadný zdroj potravy. Blatěnka se jej ani nedotkla. A tak jsem na povrchu kokonu mohl pozorovat, opět při troše štěstí, drobné buchanky. Ty jej zřejmě pečlivě očišťovaly od jiných drobných živočichů. Ale to je už jiná kapitola.

Pozorování blatěnky a jiných třeba nechtěně zavlečených živočichů do akvária se mně zdá být poutavější než pozorování cizích živočichů. Je to tak nějak, jako v přírodě. Navíc jmenovaného plže mohou kdykoliv pustit v naší přírodě. Nalézt se nechá v čistých rybnících, zapomenutých tůních, ale i na místech, kam byl uměle zavlečen. V oblíbené pobřežní litorál, kde se vznáší na hladině. Spodkem nohy nahoru. Nebo opásá ponořenou vegetaci. Zde se nechají často nalézt i rosolovité kokony vajíček, které je možno snadno zaměnit s kokony jiných plovatkovitých (kteří se s blatenkou mohou vyskytovat společně). Jako

PR Olšina u Přeseky

např. plovatka bahenní (*Lymnaea stagnalis*) nebo některý vodní měkkýš z rodu uchatek (*Radix*).

V některé literatuře se uvádí jako mezihostitel motolice jaterní (*Fasciola hepatica*). Dále se poukazuje, že snáší i větší znečištění vody. Z našich končin mám spíše opačnou zkušenost.

Jinak rod blatenka má více druhů. V jižních Čechách se vyskytuje nejvíce zmiňovaná blatenka tmavá. Její odlišení od ostatních druhů je obtížné. Spolehlivé určení záleží povětšinou na výsledku pitvy. Ale to je už jiná kapitola.

A vlastně, kde je možno blatenku tmavou najít? V tomto směru poskytnou odpověď tůně u Hajské. Zde žijí ostatně i jiní zajímaví měkkýši.

Literatura:

HORSÁK, Michal, Lucie JUŘIČKOVÁ a Jaroslav PICKA. *Měkkýši České a Slovenské republiky: Molluscs of the Czech and Slovak Republics*. Zlín: Kabourek, 2013. ISBN 978-80-86447-15-5.

PIECHOCKI, Andrzej. *FAUNA SŁODKOWODNA POLSKI: Zeszyt 7, Mięczaki*. 1979. WARSZAWA-POZNAŃ: PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE, 1979. ISBN 83-01-01143-2, 0071-4089